

problema izvira povsem logično iz prve: lahko sem namreč v celoti prepovedan, negiran. S *Toplo gredo* je zdaj približno tako, kot je bilo pred nekaj meseci s filmom *Mesto* in romanom *Cangi*. Prepovedana je, ne da bi mogli na podlagi vsebinskih razpravljanj presoditi, kakšna je njena resnična vsebina in jo na nivoju serioznih analiz tudi odkloniti ali ji pritrditi. S tem pa je delo dobilo predznak absurda: komunikacija, ki ji je bilo namenjeno, se je hierarhizirala. Špet se je nekdo postavil in odloča v imenu družbe: določa, kaj bo »družba« dobila in česa ne bo dobila, ker ne sme, ker je to prepovedano in ker ji lahko škodi. Ker je tokrat ta nekdo justica, je jasno, da je stvar dokončna.

NAŠA PROTISLOVJA*

Odgovornega urednika študentske *Tribune* je odstavilo predsedstvo Univerzitetnega odbora (kar je potrdil tudi plenum) pred izdajo zadnje številke v študijskem letu z obrazložitvijo, češ da je neodgovorno urejal list. Očitali so mu, da je *Tribuna* pristransko obveščala študentsko javnost o spornem delu vsebine *Perspektiv* in o dogodkih okoli te revije ter s tem bistveno vplivala na razpoloženje študentov; uredniški odbor in odgovorni urednik da nista zagotovila take usmerjenosti lista v tem konkretnem primeru, ki bi skušala razkrivati negativne težnje v tej reviji... Koliko je bil ta očitek utemeljen, dokazuje pač najbolje zadnji letnik *Tribune*; omenim naj le, da je uredništvo v 9.—10. št., ko je uvedlo na tretji strani aktualno polemiko, pozvalo k sodelovanju vse študente in med drugimi predlagalo tudi diskusijsko temo o vlogi slovenskih književnih revij. O reviji in dogodkih okoli nje je bilo v listu objavljenih več nasprotujočih si mnenj. Uredništvo *Tribune* se je pred objavo tistih člankov, ki so nasprotovali ukinitvi revije in prikazovali vsebino inkriminiranih člankov z vidikov, ki so bili v nesoglasju z »uradno interpretacijo«, večkrat sestalo in bodrilno razpravljalo o njihovi vsebini; brez diskusije in mnogokrat v zadnjem hipu pa je objavljalo prispevke, ki so zagovarjali storjene ukrepe. Obe dejstvi sta tako očitni, da ne gre posebej dokazovati, saj so jih priznali na več sestankih tudi tisti, ki so očitali uredništvu *Tribune* pristranost. Pojavilo se je torej vprašanje, v čem je bila ta pristranost. Zdaj je prišlo do obrazložitve, da uredništvo zato ni postopalo pravilno, ker si ni v dovoljni meri prizadevalo poiskati tiste avtorje, ki bi zagovarjali ukinitve revije in razgaljali njene negativne težnje — da bi bila dolžnost uredništva spodbujati te avtorje, da bi take članke napisali, in da je uredništvo ravnalo napak, ker je objavljalo vse članke, ki so prispeli, ne da bi jih filtriralo po določenih »političnih« kriterijih, češ da časopis ni »koš za odpadke«. S tem pa se je odprlo vprašanje koncepta, po katerem je skušalo uredništvo oblikovati glasilo slovenskih študentov in ki ga je nameravalo fiksirati v statutu *Tribune*. Prav ob tem konceptu je prišlo med predsedstvom UO in uredništvom *Tribune* do osnovnih nesoglasij, ki so pogojila vsa opisana očitanja in katerih zadnji fakt je bila odstavitev odgovornega urednika in odstop celotnega uredništva, zakaj le-to ni odstopilo iz solidarnosti ali zavoljo neke kvazinačelnosti, marveč zato, ker po odstavitvi odgo-

* Objavljamo članek o nekaterih vprašanjih, ki so bila letos v središču pozornosti študentov ljubljanske univerze, ker so ta vprašanja tudi del našega kulturnega dogajanja. — *Op. Ur.*

vornega urednika ni bilo nobenega dvoma več, da v zadnji številki ne bo smelo uveljavljati svojega koncepta, s katerim je težilo predvsem za tem, da bi odpravilo vsakršno razlikovanje med študenti-bralci in študenti-sodelavci na tejle principialni podlagi: vsi študentje so potencialni sodelavci lista; vsem študentom je list popolnoma odprt; vsa stališča naj brez diskriminacije dobijo prostor v listu; študentje naj dajejo listu vsebino in ton; nasprotujoča si mnenja naj se uveljavljajo samo s težo argumentov; bralcev ni treba posebej »razsvetljevati« in voditi na »pravo« pot, marveč naj si na podlagi polemike sami ustvarjajo svoja stališča, se opredeljujejo po lastni presoji; naloga uredništva je, da od prispevkov izbere za objavo tiste, ki ustrezajo temeljem naše družbe, osnovnim zahtevam kvalitete, strpnosti in izvirnosti, da išče čimbolj prikladne načine za vključitev čim širšega kroga študentov v urejanje in usmerjanje lista, da odpravlja ovire, ki preprečujejo še svobodnejšo, bolj demokratično izmenjavo mnenj, da preskrbi prispevke strokovnjakov in potrebne informacije, da daje začetnikom napotke, kako pisati itd. — Pri zagovarjanju tega koncepta je uredniški odbor naletel na odpor, češ da tak koncept pomeni uveljavljanje »avtonomnosti« *Tribune*, ki da je še vedno in v prvi vrsti glasilo ZŠJ, ki jo navzven predstavlja in zastopa Univerzitetni odbor. List *Tribuna* da je ena izmed oblik dela Univerzitetnega odbora. Oba pa sta organizirani obliki družbenega delovanja in sta sestavni del organiziranega gibanja za razreševanje osnovnih problemov naše družbe.

Ni slučajno, da je do teh kritik prišlo prav zaradi pisanja o *Perspektivah* in njihovi ukinitvi. V zaostrenem vzdušju, ki so ga ustvarili administrativni ukrepi, se je pojavil pritisk organiziranega gibanja za razreševanje osnovnih problemov naše družbe, ki je skušal vplivati na objavljanje posameznih člankov. Ker se mu uredniški odbor ni uklonil in ga je pri uveljavljanju njegovega koncepta podprl tudi izdajateljski svet *Tribune*, je nujno prišlo do odločnejših posegov, saj je odpovedala celo veljavna oblika idejnega vodstva lista (izdajateljski svet), pa so jo zato isti forumi in isti ljudje, ki so se še pred nedavnim zavzemali zanj, z vso gorečnostjo in se nanjo sklicevali, kar prešli. Pravzaprav izdajateljski svet v tisti zamisli, ki jo je favoriziral UO, v resnici že od vsega začetka ni mogel zaživeti. Namesto naravne funkcije dolgoročnejšega in daljnosežnejšega vsebinskega programiranja, kritike in svetovanja, ki bi se z njo ta organ — sestavljen iz večjega števila zainteresiranih študentov, ki jih je izvolilo predsedstvo UO, in štirih članov uredniškega odbora *Tribune* — organsko vključil v koncept lista, ga bogatil in razvijal, so mu že ob rojstvu predvideli funkcijo vsevednega razsodnika in nadzornika, kateremu naj bi bilo uredništvo dolžno predložiti sleherni »problematični« prispevek in ki bi v zadnji instanci odločal o objavi. Absurdnost take povezave *Tribune* s študentsko organizacijo je v najostrejši luči razkrila vsakodnevna praksa: uredniški odbor se tega načela obče ni mogel držati in ga tudi ni mogel sprejeti, saj je bila po eni strani njegova realizacija kratkomalo neizvedljiva, ker so na uredništvo skoraj vsak dan prihajali »problematični« prispevki, pa bi bilo zato treba sklicevati izdajateljski svet najmanj vsakič pred izidom *Tribune*, po drugi strani pa je bilo več kot očitno, da bi po izvedbi tega načela dejansko urejeval *Tribuna* izdajateljski svet, ki bi določal med drugim tudi o tem, kateri prispevki naj bi bili problematični, in ki bi pustil uredniškemu odboru zgolj tehnično izvrševanje konkretnih direktiv. Nepretrgano in velikokrat brezplodno sestankovanje je zelo jasno očrtalo osnovno nasprotje med težnjami uredniškega odbora in težnjami

predsedstva UO, CK ZMS in Univerzitetnega komiteja ZK. Medtem ko je uredniški odbor vztrajal pri uresničevanju svojega koncepta najširše razprave in samostojne opredelitve študentov, so ti forumi zahtevali »usmerjanje« razprave in ustrezno oblikovanje študentskega javnega mnenja; medtem ko je uredniški odbor poudarjal, da za svoje delo odgovarja študentski javnosti, je UO poudarjal, da odgovarja predvsem njemu, ki je izvoljen predstavnik študentov; na svoje pristojnosti se je skliceval tudi CK ZMS kot organ, ki *povezuje tudi* študentsko organizacijo in ki naj bi bil v nekem smislu nadrejen UO; Univerzitetni komitej ZKS pa je skušal s sklepi zavezati posamezne člane uredniškega odbora, da bi pri uveljavljanju lista zastopali določena stališča.

Niti ni mogoče niti ni namen tega kratkega zapisa, da bi kompletno analiziral vzroke teh bistveno nasprotujočih si teženj; kljub temu pa ne morem mimo tega vprašanja, ne da bi ga vsaj v grobem nakazal. V procesu demokratizacije našega javnega in družbenega življenja je postalo in postaja čedalje bolj očitno, da naše družbenopolitične organizacije ne gredo več v korak s časom in novimi potrebami; zahteva po njihovi prilagoditvi je prišla tudi od naših najvišjih političnih predstavnikov. Apatija članstva do organizacij, študentov do študentske, mladine do mladinske, ko plačujejo samo članarino, ne da bi vedeli čemu, je tisti termometer, ki točno kaže življenjsko sposobnost organizacije, hkrati pa predstavlja sama po sebi akuten problem, saj vnaša ob nadaljnjem vzdrževanju neustreznih oblik in neustrezne vsebine dela nove anomalije v tiste sfere družbenega delovanja, ki so bile doslej z organizacijo pogojene in od nje odvisne. Ker so se s svojo neživljenjskostjo, ko so še nadalje ohranjale že preživele aktivistične oblike in aktivistično vsebino dela, dejansko vedno bolj oddaljevale od svojega članstva, se je v vzporednih, doslej popolnoma od njih okupiranih dejavnostih, porodila težnja, da se osamosvoje in si same poiščejo stik s članstvom. In ta težnja je usmerjala tudi uredniški odbor *Tribune* in v tej smeri je *Tribuna* postajala tudi čedalje bolj »avtonomna«, kakor so ji očitali. Gotovo je tudi, da je bil koncept lista, kakršnega je izoblikoval uredniški odbor, predvsem naravnani k temu, da bi znova vzpostavil stik med študenti in njihovim listom *Tribuno*, ki je že dalj časa izhajala samo za sotrudnike; zato je pomenil le prvo fazo pri postopnem oblikovanju *Tribune* v list, kakršnega čedalje nujneje zahteva prava demokracija.

Vendar je v zaostreni situaciji, ko je prevladala nestrpnost, morale priti do nasilne intervencije. Ker sta uredniški odbor in odgovorni urednik še nadalje vztrajala pri začetem konceptu lista, ko naj bi v enakopravnem dialogu pred študentsko javnostjo razkrili občutljivo vprašanje ukinitve *Perspektiv*, je UO kot izvršni organ sestavnega dela organiziranega gibanja za razreševanje osnovnih problemov naše družbe posegel po skrajnem ukrepu in »vzel list v svoje roke«.

Na ta način je bralcem *Tribune* razpršil vse dezinformacije.

Boris Paš